

Становище на Европейския икономически и социален комитет относно Съобщение на Комисията до Европейския парламент и до Съвета относно Европейското партньорство за иновации „Селскостопанска производителност и устойчивост“

COM(2012) 79 final

(2013/C 44/21)

Докладчик: г-н **Franco CHIRIACO**

На 29 февруари 2012 г. Европейската комисия реши, в съответствие с член 304 от Договора за функционирането на Европейския съюз, да се консултира с Европейския икономически и социален комитет относно

Съобщение на Комисията до Европейския парламент и до Съвета относно Европейското партньорство за иновации „Селскостопанска производителност и устойчивост“

COM(2012) 79 final.

Специализирана секция „Земеделие, развитие на селските райони, околна среда“, на която беше възложено да подготви работата на Комитета по този въпрос, прие своето становище на 22 ноември 2012 г.

На 485-ата си пленарна сесия, проведена на 12 и 13 декември 2012 г. (заседание от 12 декември 2012 г.), Европейският икономически и социален комитет прие настоящото становище със 125 гласа „за“, без гласове „против“ и 2 гласа „въздържал се“.

1. **Заклучения и препоръки**

1.1 ЕИСК счита, че Европейският съюз трябва да продължи да гарантира подходящо равнище на публични мерки за насърчаване на иновациите в селското стопанство. Във връзка с това според ЕИСК е необходимо да се гарантира по-добра координация между политиките в областта на научноизследователската дейност в тесен смисъл и селскостопански политики в полза на иновациите, с особено внимание към онези, които се финансират от ОСП. Освен това ЕИСК счита, че дискусиата относно ЕПИ „Селскостопанска производителност и устойчивост“ може да даде възможност и за подпомагане на процеса на реформиране на Общата селскостопанска политика след 2013 г.

1.2 ЕИСК призовава в стратегията, насърчавана в рамките на ЕПИ „Селскостопанска производителност и устойчивост“, да се обърне дължимото внимание на целта за засилване и консолидиране на европейския сектор за промишлена преработка. В действителност само чрез подходяща интеграция между различните звена на веригата на производство на селскостопански продукти ще стане възможно да се гарантира едновременно увеличаване на европейското предлагане на селскостопански продукти, подходящо оползотворяване и сигурен достъп до пазара на европейските основни производства.

1.3 ЕИСК счита, че е необходимо да се насърчи дискусиата относно предложенията от Комисията за оценка на резултатите от действията на ЕПИ по отношение на устойчивостта. В действителност, въпреки че признава решавания принос, който запазването на функционалността на почвите може да даде за устойчивостта, ЕИСК счита, че е необходимо да се използват други показатели за резултатност, които позволяват да се изтъкне приносът, който могат да дадат други селскостопански практики, по-специално за съхраняването на природните ресурси.

1.4 Според ЕИСК ЕПИ „Селскостопанска производителност и устойчивост“ трябва непременно да подкрепи прилагането на

организационни иновации, които могат да оптимизират отношенията между участниците в националните и европейски вериги за доставки на селскостопански продукти. Подходящо равнище на доходи за работещите в селскостопанския сектор, подобряването на функционирането на веригите за доставки на селскостопански продукти, възстановяването на пазарната сила на селскостопанските оператори и по-справедливо разпределение на стойността между участниците от селскостопанските вериги са ключови цели и за да се избегне преустановяването на селскостопанските дейности в много селски райони на ЕС.

1.5 ЕИСК призовава Комисията да гарантира подходящо участие на представителите на селскостопанското земеделско икономическо, социално и институционално партньорство в управлението на ЕПИ с цел да се насърчи в максимална степен ефективността и ефикасността на дейностите, които ще се осъществяват.

1.6 ЕИСК счита, че подходът за ЕПИ ще доведе до положителни резултати, само ако оперативните групи могат действително да се превърнат в участници, които са способни да въведат по-скоро процеси на развитие с измерими цели, отколкото нови партньорства, чиято единствена цел е да искат публично финансиране. Освен това ЕИСК изразява съгласие с предложението на Европейската комисия да се гарантира подходяща координация между различните оперативни групи на ЕПИ „Селскостопанска производителност и устойчивост“ чрез създаване на мрежа на ЕПИ в рамките на Европейската селскостопанска мрежа.

1.7 Според ЕИСК инициативата ЕПИ „Селскостопанска производителност и устойчивост“ дава важен принос за иновациите в селското стопанство чрез включването в мрежа на операторите и връзката между мястото на създаване на иновациите и мястото на приемане. ЕИСК счита, че този подход трябва да даде възможност да се разполага с междинни оператори, които свързват различните участници, включени

в иновационните процеси. Според ЕИСК въздействието на ЕПИ „Селскостопанска производителност и устойчивост“ зависи всъщност от активното включване на *иновационни посредници*, които са способни да създадат и укрепят отношения на сътрудничество за иновации между много и различни участници.

1.8 ЕИСК счита, че е приоритетно инициативите на оперативните групи на ЕПИ да се допълнят чрез действия в областта на приемствеността между поколенията, техническата помощ, обучението, по-специално за младите селскостопански производители, на подкрепата за структурните инвестиции, на насърчането и оползотворяването на селскостопанските продукти, на създаването на нови възможности за реализация на пазара (например къси вериги) и на диверсификацията на фирмената рентабилност чрез приоритетен достъп до средствата, предлагани от програмите за развитие на селските райони.

1.9 ЕИСК призовава за прилагане на конкретни мерки за гарантиране на координацията и синергията между ЕПИ „Селскостопанска производителност и устойчивост“ и другите ЕПИ „Суровини“ и „Води“.

2. Европейските партньорства за иновации (ЕПИ)

2.1 В съобщението си *„Водеща инициатива на стратегията „Европа 2020“ – Съюз за иновации“* Европейската комисия предлага европейски партньорства за иновации (ЕПИ) ⁽¹⁾. Комисията счита, че ЕПИ трябва да допринесат за решаването на различни проблеми от особена важност за обществото, в това число предоставяне на здравословни и висококачествени храни чрез използване на устойчиви методи на производство.

2.2 Европейската комисия досега насърчаваше първоначално пилотно партньорство в областта на активния живот на възрастните хора и остаряването в добро здраве ⁽²⁾. Едновременно с това бяха представени следните три предложения за партньорство:

— суровини ⁽³⁾;

— селскостопанска производителност и устойчивост ⁽⁴⁾;

— води ⁽⁵⁾.

2.3 Европейският икономически и социален комитет (ЕИСК) вече прояви интерес към европейското партньорство. Въпреки това Комитетът припомни множеството общи мерки и процедури, които вече са предприети в това отношение. ЕИСК посочи необходимостта да се вземе под внимание този опит и да се продължи с развитието на предприетите инициативи. Според

⁽¹⁾ COM(2010) 546 final – „Водеща инициатива на стратегията Европа 2020 – Съюз за иновации“.

⁽²⁾ COM(2012) 83 final – „Осъществяване на Стратегическия план за изпълнение на Европейското партньорство за иновации в областта на активния живот на възрастните хора и остаряването в добро здраве“.

⁽³⁾ COM(2012) 82 final – „Обезпечаване на Европа със суровини в името на нейното бъдещо благоденствие – Предложение за европейско партньорство за иновации в областта на суровините“.

⁽⁴⁾ COM(2012) 79 final – „Европейското партньорство за иновации Селскостопанска производителност и устойчивост“.

⁽⁵⁾ COM(2012) 216 final – „Европейското партньорство за иновации в сферата на водите“.

ЕИСК цялата извършена досега работа от Комисията и от другите заинтересовани страни, трябва да бъде призната, утвърдена и използвана за разработване на нови инициативи. В това отношение ЕИСК препоръчва да се гарантира необходимото хармонизиране на предложените нови мерки и инструменти с вече протичащите процеси, за да се избягват допълнителни усложнения и дублиране на дейността и да се спазва необходимата приемственост, правна сигурност и стабилност ⁽⁶⁾. Освен това ЕИСК призова да се гарантират доброволният принцип, различните конфигурации, прозрачността и лесно осъществимата ясна форма на *управление* при осъществяване на европейските партньорства за иновации ⁽⁷⁾.

3. Резюме на съобщението

3.1 В рамките на инициативата „Съюз за иновации“ Европейската комисия представи съобщение за насърчаване на ново европейско партньорство за иновации по темата „Селскостопанска производителност и устойчивост“.

3.2 Европейската комисия определя на ЕПИ „Селскостопанска производителност и устойчивост“ две цели:

— **насърчаване на продуктивността и ефективността** на селскостопанския сектор, като до 2020 г. се промени актуалната тенденция на свиване на продуктивността;

— **гарантиране устойчивостта на селското стопанство** като до 2020 г. се осигури задоволително равнище на функционалността на почвите.

В този смисъл с ЕПИ се цели да се допринесе за създаване на непосредствена връзка между последните научни и технологични достижения и заинтересованите страни, по-специално селскостопанските производители, предприятията, промишлеността, консултантските служби и НПО.

4. Общи бележки

4.1 ЕИСК подкрепя инициативата на Комисията за поставяне началото на Европейските партньорства за иновации (ЕПИ). ЕИСК по-специално изразява съгласие с избора на Комисията да предприеме конкретна инициатива в областта на ЕПИ по темата „Производителност и устойчивост на селското стопанство“. В действителност, според ЕИСК, тази инициатива може също така да даде интересна възможност за насърчаване на дискусия между заинтересованите страни от селскостопанския и хранителния сектор, насочена към определяне на приоритетните стратегически цели за развитие на европейското селско стопанство до 2050 г. Във връзка с това ЕИСК призовава Комисията да вземе под внимание някои предложения, представени в предишни негови становища ⁽⁸⁾.

⁽⁶⁾ Становище на ЕИСК относно „Съюз за иновации“ (ОВ С132 от 3.5.2011 г., стр. 39, пар. 3.5).

⁽⁷⁾ Становище на ЕИСК относно „Съюз за иновации“ (ОВ С132 от 3.5.2011 г., стр. 39, пар. 4.4).

⁽⁸⁾ Становище на ЕИСК относно „Бъдещето на младите земеделски производители в Европа“ (ОВ С 376 от 22.12.2011 г.р. стр. 19-24, пар. 3.5)

Становище на ЕИСК относно „Ролята на жените в селското стопанство и селските райони“ (ОВ С 299 от 4.10.2012 г., стр. 29-33).

4.2 ЕИСК счита, че едно от основните предизвикателства за бъдещето на селското стопанство е определянето на модел на производство, който да даде възможност селскостопанското производство да стане съвместимо по отношение на опазването на околната среда и устойчивостта. Постигането на тази цел стана трудно поради някои фактори, които наскоро допринесоха за създаването на положението в селското стопанство и хранителната промишленост на световно равнище. Колебанието на цените на селскостопанските продукти, „финансиализацията“ на селскостопанския сектор, нарастващото използване на селскостопанските продукти за енергийни цели и последиците от световната икономическа криза са сериозни пречки за създаване на нови по-продуктивни и устойчиви селскостопански практики. В това отношение ЕИСК, като подчертава важността на научните изследвания и иновациите счита, че ЕПИ „Селскостопанска производителност и устойчивост“ може да даде важен принос за справяне с това решаващо за бъдещето на европейското селско стопанство предизвикателство.

4.3 ЕИСК подчертава, че резултатите, свързани с конкурентоспособността на цялата европейска система на селскостопанските хранителни продукти, се влияят значително от приноса на секторите за промишлена преработка и на търговията с храни. Във връзка с това ЕИСК призовава Комисията да не пощенива приноса на вноса на селскостопански суровини за икономическите резултати, постигнати от европейските вериги за производство на храни. В това отношение в стратегията, предприета с ЕПИ „Селскостопанска производителност и устойчивост“, трябва да се обърне дължимото внимание на целта за засилване и консолидиране на европейския сектор за промишлена преработка. Всъщност само чрез подходяща интеграция между различните звена на веригата на производство на селскостопански продукти ще стане възможно да се гарантира едновременно повишаване на европейското предлагане на селскостопански продукти, подходящо оползотворяване и сигурен достъп до пазара на европейските основни производства.

4.4 ЕИСК подчертава, че в съобщението на Комисията не се предлага определение на понятието „селскостопанска производителност“. Дискусията относно понятието „производителност“ в селското стопанство трябва по необходимост да се основава на споделено определение на понятието „селскостопанска продукция“. Всъщност в различни становища⁽⁹⁾ ЕИСК е подчертавал, че е важно да се запази европейският селскостопански модел (ЕСМ), припомняйки, че населението на Съюза е загрижено за различните функции на селското стопанство (производство на храни и влакна, опазване на околната среда и на развитието на селските райони, принос за качеството на живота в селските райони, балансирано териториално развитие, качество на храните и хуманно отношение към животните). Ето защо според ЕИСК всяко усилие за насърчаване и подобряване на производителността в селското стопанство следва да бъде фокусирано върху целта за насърчаване на мултифункционалността на селското стопанство, като се стимулира балансирано развитие на сектора и не се пренебрегва нито един от производствените отрасли на ЕСМ.

⁽⁹⁾ Становища на ЕИСК относно „Реформата на ОСП през 2013 г.“ (ОВ С 354 от 28.12.2010 г., стр.35-42), Становища на ЕИСК относно „ОСП в периода до 2020 г.“ (ОВ С 191 от 29.06.2012 г., стр.116-129), Становища на ЕИСК относно „Бъдещето на ОСП“ (ОВ С 132 от 3.5.2011 г., стр. 63-70).

4.5 Според ЕИСК в понятието „селскостопанска производителност“ следва да се подчертае и приносът на различните производствени фактори. В действителност в много анализи относно селскостопанската производителност има тенденция да се подчертава само приносът на техническите фактори (почва, води, торове, средства за растителна защита, семена), като се забравя да се изтъкне основния принос на човешкия фактор най-вече за създаването на качествени продукти. Ето защо според ЕИСК няма да може да се определи стратегия за насърчаване и оценяване на селскостопанската производителност без да приемат подходящи действия (обучение, безопасност) за подобряване на качеството на селскостопанския труд.

4.6 ЕИСК счита, че при прилагането на ЕПИ „Селскостопанска производителност и устойчивост“ е необходимо да се насърчава дискусията относно понятието „устойчивост“ с цел да се отчетат специфичните характеристики на ЕСМ, както и промените и предизвикателствата, характерни за ситуацията в световен план. Относно отношението между селското стопанство и устойчивостта ЕИСК би искал преди всичко да припомни приноса на мултифункционалността за постигането на тази цел. Във връзка с това ЕИСК счита за необходимо да подчертае, че мултифункционалността има особен характер, присъщ на селското стопанство, и затова трябва да се запази и изтъква с цел да се насърчава устойчивото развитие.

4.7 ЕИСК подчертава значителния напредък, постигнат в европейския селскостопански сектор по отношение на трите аспекта на устойчивото развитие (икономически, социален и екологичен). ЕИСК припомня обаче, че не може да бъде гарантирано устойчиво развитие, ако не се обърне достатъчно внимание на институционалното измерение на устойчивостта. Поради това ЕИСК подчертава, че е необходимо да се насърчава и чрез действия на ЕПИ „Селскостопанска производителност и устойчивост“ подходящо равнище на участие и ангажираност на всички участници от селскостопанския сектор, за да се увеличи максимално приноса, който ЕСМ може да даде за постигане на целта за устойчиво развитие.

4.8 ЕИСК приветства избора на Комисията да определи селскостопанската устойчивост като една от приоритетните цели на ЕПИ. ЕИСК обаче счита, че е необходимо да се насърчи дискусията относно предложенията от Комисията показател за оценка на резултатите от действията на ЕПИ по отношение на устойчивостта. В действителност, въпреки че признава решаващия принос, който запазването на функционалността на почвите може да даде за устойчивостта, ЕИСК счита, че е необходимо да се използват други показатели за резултатност, които позволяват да се оползотвори приносът, който могат да дадат други селскостопански практики, по-специално за съхраняването на природните ресурси.

4.9 Освен това ЕИСК счита, че е необходимо да се насърчава задълбочено разглеждане на иновациите в селското стопанство, което да даде възможност за отчитане на спецификата на ЕСМ. Между 1960 и 1980 г. години благодарение и на иновациите, въведени със зелената енергийна революция, беше отбелязано значително увеличение на селскостопанската продукция. Това подобрене на производителността обаче беше постигнато за сметка на екологичното устойчиво развитие на селското стопанство поради все по-разпространената употреба на

химически продукти (торове, хербициди и пестициди) и горива за механизирани дейности. Въпреки че е убеден, че безопасността на храните е основно човешко право, ЕИСК счита, че правото на зелена енергийна революция не е подходящият модел за справяне с това ключово предизвикателство в бъдеще. В този смисъл новаторските процеси в селското стопанство трябва да бъдат насочени в подкрепа на последователна стратегия за развитие за сектора, която да насърчава мултифункционалния характер на селското стопанство, като се стимулира ефективното използване на всички производствени фактори (почва, води, труд, енергия) и се насърчава производството на качествени продукти.

4.10 ЕИСК е твърдо убеден, че е важно да се насърчава и защитава ЕСМ. В действителност е необходимо да се признае мултифункционалният характер на селското стопанство, като се подчертае приноса, който то може да даде за гарантиране на устойчиво развитие. Като се има предвид това разширяване на функциите и задачите, възложени на селското стопанство, е необходимо да се преосмислят новаторските стратегии, насочени към сектора. Възшност според ЕИСК трябва да бъдат преразгледани приложното поле и областите на действие с оглед на растящото взаимодействие между селското стопанство и другите производствени сектори. В този смисъл стратегиите за новаторски действия трябва да бъдат все по-малко секторни и все повече насочени към тази съвкупност от действия, наречени „биоикономика“.

4.11 ЕИСК призовава Комисията да не пренебрегва нито една форма на иновация, която може да се приложи в селскостопанския сектор. Във връзка с това, без да подценява факта, че е важно да се гарантира подходяща подкрепа за създаване и разпространяване на иновациите в селскостопанските процеси, ЕИСК призовава да се обърне по-голямо внимание на иновациите, приложими в различните етапи на търговията, на иновациите, свързани с експериментиране на нови форми на фирмена организация и на иновациите, които са насочени към оптимизиране на отношенията между участниците от националните и европейските вериги за производство на храни.

4.12 По отношение на иновациите на продукти ЕИСК припомня растящото внимание, проявено от частни лица към развитието, разпространението и търговията на „функционални храни“. Без да пренебрегва икономическото и здравето значение на тези нови видове продукти, ЕИСК подчертава, че е необходимо да се подкрепят процесите на продуктови иновации, които въпреки че допълват частните инициативи, отчитат в по-голяма степен необходимостта да се създават значителни ползи за цялата общност.

4.13 ЕИСК счита, че Комисията е поставила много амбициозни цели на ЕПИ „Селскостопанска производителност и устойчивост“. Според ЕИСК, за да бъде инициативата възможно най-успешна, е необходимо да се гарантира максимална синергия между ЕПИ „Селскостопанска производителност и устойчивост“ и различните общностни политики (по отношение на предприятията, действия, свързани с климата, междусекторни политики, политиките по отношение на икономиката,

финансите и данъчното облагане, заетостта и социалните права, енергетиката и природните ресурси, околната среда, потребителите и здравеопазването, външните отношения и външните работи, регионалната политика и местното развитие, науката и технологиите). Във връзка с това особено внимание трябва да се обърне, за да се гарантира съгласуваност между инициативата ЕПИ и съдържанието и инструментите на Общата селскостопанска политика.

4.14 ЕИСК счита, че е важно да се подчертае въздействието, което направеният от ЕС избор по отношение на търговските политики може да окаже върху производителността на селскостопанските сектори. Например решението на Общността да се намалят формите на подкрепа за протеиновите култури доведе до понижаване на конкурентоспособността на европейските оператори от този сектор. Според ЕИСК този случай показва, че подобряването на производителността на някои селскостопански сектори не зависи само от увеличаването на прехвърления на сектора ресурси, но може да бъде постигнато и като се приемат ефикасни търговски мерки. В това отношение следва да се подчертае, че за да се гарантира рентабилността на селскостопанските производители, е необходимо на всяка политика, насочена към повишаване на селскостопанската производителност, да отговарят действия, които да гарантират необходимия достъп до пазара за растящото количество селскостопански продукти.

4.15 ЕИСК припомня, че светът като цяло и отделните държави извлякоха огромни ползи от повишаването на селскостопанската производителност. Значителна част от тези ползи се дължат на технологичния прогрес благодарение на публичните инвестиции, направени в областта на научните изследвания и развойната дейност в селскостопанския сектор. Наличните емпирични данни показват, че ползите са били много по-големи отколкото разходите. Според ЕИСК Европейският съюз трябва да продължи да гарантира подходящо равнище на публична намеса, за да се насърчат иновациите в селското стопанство. Във връзка с това според ЕИСК е необходимо да се гарантира по-добра координация на научните изследвания в точния смисъл и селскостопански политики в полза на иновациите, с особено внимание към онези, които са финансирани от ОСП. Следва да се подобри приносът, който преките плащания, несвързани с производството от първия стълб и структурните мерки за развитие на селските райони може дадат за разпространението на техническия прогрес.

4.16 ЕИСК подчертава, че дискусиата относно ЕПИ „Селскостопанска производителност и устойчивост“ се провежда едновременно с дискусиата относно Многогодишната финансова рамка на Европейския съюз. Възшност понастоящем все още не е известен със сигурност размерът на ресурсите, които ЕС възнамерява да отдели за осъществяването на различните общностни политики. ЕИСК счита, че е важно ЕС да подкрепя по подходящ начин програмите за научни изследвания и иновации, осъществявани на европейско равнище в съответствие с целите на стратегията „Европа 2020“. По отношение на селскостопанския сектор ЕИСК призовава да бъде гарантирано предоставянето на най-малко 5,1 милиарда евро специално за научни изследвания и иновации, предвидено в предложението за МФР за периода 2014-2020 г.

5. Специфични бележки

5.1 ЕИСК оценява усилията на Европейската комисия да въведе нова форма на *управление* за прилагането на иновационните процеси, но призовава за разяснения относно критериите, които ще се използват за определяне на състава на управителния комитет, който ще координира многогодишната стратегическа работна програма на ЕПИ.

5.2 ЕИСК счита, че е важно да се гарантира възможно най-голяма синергия между ЕПИ „Селскостопанска производителност и устойчивост“ и другите инициативи, предприети досега от Комисията за насърчаване на иновациите на сектора (Постоянния комитет за научни изследвания в селското стопанство, ERA-NET и Европейските технологични платформи). ЕИСК⁽¹⁰⁾ вече е подчертавал добавената стойност и ползите от съвместното програмиране в сектора на научните изследвания в селското стопанство по отношение на въздействието върху европейската конкурентоспособност. Освен това ЕИСК призовава за пояснения относно мерките, които ще бъдат приети за гарантиране на координацията и синергията между ЕПИ „Селскостопанска производителност и устойчивост“ и другите ЕПИ „Суровини“ и „Води“.

5.3 ЕИСК счита, че представената от Комисията рамка относно ЕПИ „Селскостопанска производителност и устойчивост“ е много амбициозна. Според ЕИСК предложеният подход „отдолу-нагоре“ за функционирането на оперативните групи всъщност трябва да се разглежда като положителна иновация. Успоредно с това ЕИСК предлага да се проведе дискусия относно евентуалните проблеми и трудности по отношение на управлението, които биха могли да възникнат при прилагането на новата стратегия за ЕПИ. В действителност според ЕИСК подходът за ЕПИ ще доведе до положителни резултати, само ако оперативните групи могат действително да се превърнат в структури, които са способни да въведат по-скоро процеси на развитие с измерими цели, отколкото нови партньорства, чиято цел е просто да искат публично финансиране.

5.4 Според ЕИСК е необходимо да се гарантира, че прилагането на подхода за ЕПИ ще се осъществи без да се създават допълнителни трудности и усложнения за потенциалните участници в оперативните групи. По-специално ЕИСК подчертава, че осъществяването на инициативата за ЕПИ може да доведе до административни разходи за управляващите органи и организациите платци, участващи в дейностите, свързани с подбор, плащане, наблюдение и контрол, свързани с прилагането на подхода ЕПИ. Според ЕИСК съществува риск тази възможност да намали добавената стойност на инициативата за ЕПИ също и спрямо съотношението ползи/разходи.

5.5 ЕИСК приветства факта, че за прилагането на ЕПИ „Селскостопанска производителност и устойчивост“ Комисията приема системния подход, предложен от Световната банка с *Agricultural Innovation System – AIS*, насочен към създаването

на мрежа от организации, предприятия и лица с цел представяне на пазара на нови продукти, нови процеси и нови форми на организация, в сътрудничество с институциите и политиките, които влияят върху начина, по който различни участници взаимодействат, споделят, приемат, обменят и оползотворяват знанията. Този подход подчертава, че е важно да има посредници, които да свързват отделните заинтересовани страни, участващи в иновационните процеси. Ето защо според ЕИСК въздействието на ЕПИ „Селскостопанска производителност и устойчивост“ зависи от активното включване на *иновационни посредници*, които са способни да създадат и укрепят отношения на сътрудничество за иновации между много и различни участници.

5.6 ЕИСК изразява съгласие с предложението на Европейската комисия да се гарантира подходяща координация на различните оперативни групи на ЕПИ „Селскостопанска производителност и устойчивост“ чрез създаване на мрежа на ЕПИ в рамките на Европейската селскостопанска мрежа. Във връзка с това ЕИСК призовава за повече яснота относно оперативните разпоредби, които ще бъдат приети от Европейската комисия, за да се предоставят на Европейската селскостопанска мрежа условия за изпълнение на тази нова задача, с особено внимание към действията, насочени към обучение на персонала с подходящи умения и квалификация.

5.7 С оглед на новите глобални предизвикателства (либерализация на пазарите, увеличаване на населението и недостига на природни ресурси) трябва да се обръща повече внимание на темата за иновациите в селското стопанство. Наличните данни сочат, че съществуват проблеми, свързани със скоростта, с която се осъществяват иновациите, по-ниска от очакваната, и че преобладават класическите видове иновации като например онези, свързани с механизацията и разработването на нови сортове, в сравнение с иновациите, свързани с новите пазари, пряката преработка, новите технологии за отглеждане и сертифицирането. Според ЕИСК инициативата ЕПИ „Селскостопанска производителност и устойчивост“ дава важен принос за иновациите в селското стопанство чрез включването в мрежа на операторите и връзката между мястото на създаване на иновациите и мястото на приемане.

5.8 ЕИСК припомня, че склонността към иновации в селското стопанство се влияе също така от индивидуалните характеристики на предприемача или на неговото семейство, от структурните особености на предприятието, от пазарните условия и общия контекст (културен и институционален), в който работи предприятието. Във връзка с това ЕИСК счита, че е приоритетно инициативите на оперативните групи на ЕПИ да се обединят с действия в областта на приемствеността между поколенията, техническата помощ, обучението, по-специално за младите селскостопански производители, на подкрепата за структурните инвестиции, на насърчаването и оползотворяването на селскостопанските продукти, на създаването на нови възможности за реализация на пазара (например къси вериги) и на диверсификацията на фирмената рентабилност чрез приоритетен достъп до наличните средства в програмите за развитие на селските райони.

⁽¹⁰⁾ Становише на ЕИСК относно „Научноизследователска програма за селското стопанство“. (ОВ С 128 от 18.5.2010 г., стр. 107, пар. 1.3).

5.9 ЕИСК припомня, че в рамките на планирането на развитието на селските райони за периода 2007-2013 г. беше въведена нова мярка за насърчаване на проектите за „сътрудничество за разработване на нови продукти, процеси и технологии в сектора на земеделието и храните и в сектора на горското стопанство ТРАО“⁽¹¹⁾. ЕИСК счита, че следва да се гарантира координация и синергия между дейностите на ЕПИ „Селскостопанска

производителност и устойчивост“ и досега придобития опит в сферата на развитието на селските райони. Във връзка с това резултатите от средносрочните оценки на ПРСР следва да се използват за анализ на показаните досега слабости и силни страни в осъществяването на проектите за сътрудничество, за да се вземат предвид при оперативното планиране на дейностите на ЕПИ „Селскостопанска производителност и устойчивост“.

Брюксел, 12 декември 2012 г.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Staffan NILSSON

⁽¹¹⁾ Член 29 от Регламент (ЕО) № 1698/05 относно подпомагане на развитието на селските райони от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР).